

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Геолого-географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії і туризму

Силабус курсу
"ГЕОГРАФІЯ СПЕЛЕОТУРИЗМУ І СПЕЛЕОРЕКРЕАЦІЇ"

Обсяг:	4 кредити ЄКТС / 120 годин
Семестр, рік	семестр 8; рік навчання – IV
Дні, час, місце:	згідно з розкладом
Викладач:	Гетьманенко Анастасія Олександрівна; викладач кафедри економічної та соціальної географії і туризму
Контактний тел.	+38 (048) 68-76-93
Е-mail:	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	геолого-географічний факультет, кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: згідно з графіком, затвердженим на засіданні кафедри Онлайн-консультації: телефон, ZOOM (запрошення надсилається в групу Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом.

Інші види комунікації: група в Telegram, консультації за розкладом

e-mail: geotourism@onu.edu.ua

телефон: (048) 68-76-93

соціальні мережі: Telegram, Viber

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни – сутність спелеології, спелеологічного туризму, спелеорекреації та спелеоорієнтування, менеджмент спелеотуризму, печери та підземні спелеокомплекси України та світу.

Пререквізити навчальної дисципліни.

Ефективність засвоєння змісту дисципліни "Географія спелеотуризму і спелеорекреації" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал таких дисциплін як: "Географія туризму", "Природні туристичні ресурси світу", "Економічна теорія", "Основи суспільної географії", "Історія туризму", "Туристично-рекреаційні ресурси світу", "Спортивно-оздоровчий туризм", "Рекреологія", "Спортивно-туристичне орієнтування", "Геологічні пам'ятки світу".

Постреквізити навчальної дисципліни.

Дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даної дисципліни: "Екскурсологія", "Заповідна справа", "Екологічний туризм", "Екстремальні види туризму", "Страховання в туризмі", "Картографічні методи в туризмі", "Рекреаційні комплекси світу".

Мета курсу – оволодіння теоретичними знаннями зі спелеологічного туризму та спелеорекреації і формування практичних навичок раціонального використання спелеотуристичних та спелеорекреаційних ресурсів печер та підземних спелеокомплексів, а також створення туристичного продукту та його реалізації з найменшим впливом на довкілля.

Завдання навчальної дисципліни:

- розглянути зміст і функції поняття "спелеологія", "спелеологічний туризм", "спелеорекреація", "спелеоорієнтування", "печера", "карст" тощо;

- розглянути особливості головних DESTИНАЦІЙ спелеологічного туризму в світі та Україні;
- проаналізувати сучасні методи дослідження при створенні спелеотуристичного продукту у регіоні;
- навчитися користуватися сучасними спелеотуристичними технологіями мінімізації впливу на підземне природне середовище;
- розглянути особливості організації і керування спелеотуристичною діяльністю, створення відповідних моделей діяльності та спелеотуристичних продуктів;
- навчитися раціонально використовувати основні властивості природних умов та ресурсів підземних порожнин, спелеокомплексів природних печер при створенні різних екоотуристичних продуктів в Україні та світі.

Очікувані результати. У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати: основні терміни та поняття спелеології, спелеорекреації та спелеотуризму, історію їх розвитку в світі та Україні; типи печер, їх геологічну будову та формаційні особливості; небезпеки, що існують в спелеотуризмі та заходи їх запобігань; принципи безпеки під час проведення спелеотуристичних виходів; основи гігієни та першої долікарської допомоги у спелеоподорожі; види спорядження для спелеотуризму та спелеорекреації, основні прийоми та технічні засоби для підйому, спуску, а також долавання перешкод у печерах; основні спелеотуристичні ресурси України та світу; види спелеокористування та їх вплив на екосистеми печер та методи їхнього збереження; основи аналізу топографічних карт печер та планування маршрутів.

вміти: складати перелік спеціального, особистого та групового спорядження для спелеоподорожі; використовувати спеціальні знаряддя для орієнтування та навігації у печерах; проводити базовий аналіз топографічних карт та визначати оптимальні маршрути; застосовувати технічні засоби для подолання перешкод та здолання труднощів у печерах; визначати тип травми за зовнішніми ознаками та станом потерпілого; складати загальну та тактико-технічну характеристику однієї з печер світу та України.

ОПИС КУРСУ

Методи і форми навчання:

Курс буде викладений у формі лекцій (26 год.) та семінарських занять (22 год.), організації самостійної роботи студентів (72 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Зміст навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Сутність спелеологічного туризму та спелеорекреації. Особливості організації і керування спелеотуристичною діяльністю у світі та Україні.

Тема 1. Характеристика сутності спелеології. Теоретичні основи спелеотуризму та спелеорекреації. Спелеорекреація, її основні завдання та функції.

Тема 2. Геологічні принципи спелеотуризму. Зв'язок між геологічною будовою та специфікою печерних ландшафтів.

Тема 3. Спелеотуристичні ресурси України та світу.

Тема 4. Природні умови та природні комплекси печер.

Тема 5. Основні принципи та стандарти безпеки у печерах. Організація рятувальних робіт та надання першої медичної допомоги в умовах печер.

Тема 6. Комплектування спорядження спелеолога. Вимоги та безпека.

Тема 7. Орієнтація та навігація у печерах. Планування та аналіз маршрутів у печерах.

Тема 8. Використання печер світу в туристичних та рекреаційних цілях. Основні правила відвідування. Значення природних спелеокомплексів у краєзнавчих, освітніх та туристичних цілях.

Тема 9. Нормативно-правова база обліку, використання і охорони печер у країнах світу та в Україні.

Тема 10. Вплив спелеотуризму на екосистеми печер та їхні ресурси. Способи збереження та відновлення печерних середовищ.

Тема 11. Організація спелеотуристичного походу.

Перелік основної рекомендованої літератури

1. Андрейчук В., Стефанов П. Принципи охорони карстових територій // Спелеологія і карстологія, №1. Сімферополь. 2008. С. 54-59 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Видавничо-поліграфічний центр – Київський університет, 2001. 395 с.
3. Ваш О. В. Рятувальні роботи у вертикальних печерах. За методикою Французької спелеологічної рятувальної служби // Методичні рекомендації по проведенню занять. Ужгород, 2009. 42 с.
4. Колотуха О. В. Спортивні рекреаційно-туристські ресурси України. К.: Федерація спортивного туризму України, 2006. 2008 с.
5. Павловська Т.С. Геоморфологія: терміни й поняття (коментар) // Навчальний посібник. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2009. С. 174-186.
6. Петлін В. М., Ховалко А. Б. Рекреаційно-туристичний потенціал карстових печер Поділля: Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 212 с.
7. Петриченко Т. В. Перша медична допомога: підручник 4-е вид. К.: ВСВ «Медицина», 2015. 272 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання семінарських доповідей та виконання індивідуальних завдань

Форми і методи підсумкового контролю: підсумковий контроль – залік. В обов'язковому порядку здійснюється облік відвідування студентами усіх видів занять.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточний контроль											Підсумковий контроль (залік)	Сума балів
Змістовий модуль №1												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	30	100
6	6	6	6	6	6	6	6	6	8	8		

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для заліку (60) допускається написання реферату за темами лекційних, семінарських занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне

вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання, які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Підсумковий контроль здійснюється в аудиторії, у разі відсутності або низького результату перескладається одноразово протягом двох тижнів в день планової консультації. У разі недотримання політики щодо дедлайнів та перескладання контрольні заходи вважаються не зданими

Політика щодо академічної доброчесності:

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятним у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо).

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: зниження результатів оцінювання поточного та підсумкового контролю; повторне проходження оцінювання; призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Мобільні пристрої: Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття з дозволу викладача.